

บทที่ 5

การทดสอบสมมติฐานและอภิปรายผล

การทดสอบสมมติฐานและอภิปรายผล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ตั้งสมมติฐานหลักไว้ 2 ข้อใหญ่คือ สมมติฐานหลักทางด้านเศรษฐกิจพร้อมได้แยกเป็นสมมติฐานย่อย 3 ข้อ และสมมติฐานหลักทางด้านสังคมแยกย่อยออกเป็นอีก 5 ข้อ รวมสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งหมด 8 ข้อ ที่จะต้องทำการทดสอบและจะได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ก. สมมติฐานหลักทางด้านเศรษฐกิจ : ปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นเหตุให้ข้าราชการครุมีภาวะหนี้สิน

สมมติฐานข้อที่ 1 ความนิยมสร้างบ้านขนาดใหญ่ ราคาแพงเป็นเหตุให้ข้าราชการครุมีภาวะหนี้สิน กล่าวคือ ยิ่งข้าราชการครุนำเงินไปสร้างบ้านขนาดใหญ่ ราคาแพงเพียงใดก็จะเป็นเหตุให้มีภาวะหนี้สินมากเพียงนั้น

ตารางที่ 42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมสร้างบ้านขนาดใหญ่ ราคาแพงกับภาวะหนี้สิน

ความนิยมสร้างบ้าน ขนาดใหญ่	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย (0-10,000)	48.0 (84)	38.9 (68)	13.1 (23)	31.5 (175)
ปานกลาง (10,001-150,000)	44.6 (86)	39.9 (77)	15.5 (30)	34.7 (193)
มาก (15,001 ขึ้นไป)	8.0 (15)	36.2 (68)	55.9 (105)	33.8 (188)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

$$X^2 = 130.72 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = +.55 \quad X^2 \text{ จากตาราง} = 9.50$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมสร้างบ้านขนาดใหญ่ราคาแพงกับภาวะหนี้สินพบว่า ข้าราชการครุที่นิยมนำเงินไปสร้างบ้านขนาดใหญ่ราคาแพงในระดับมากจะมีภาวะหนี้สินมากคิดเป็นร้อยละ 55.9 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มข้าราชการครุที่นิยมนำเงินไปสร้างบ้านขนาดใหญ่ราคาแพงในระดับน้อยจะมีภาวะหนี้สินมากคิดเป็นร้อยละ 13.1 มีความแตกต่างถึงร้อยละ 42.8 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความนิยมสร้างบ้านขนาดใหญ่ราคาแพงเป็นเหตุให้ข้าราชการครุมีภาวะหนี้สิน และเมื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าค่าที่ได้เท่ากับ +.55 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในเกณฑ์ระดับสูง

อนึ่ง จากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า $X^2 = 130.72$ ซึ่งเมื่อนำมาเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จะได้เท่ากับ 9.50 ปรากฏว่าค่า X^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่ามากกว่าค่า X^2 จากตาราง ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ความนิยมสร้างบ้านขนาดใหญ่ราคาแพงเป็นเหตุให้ข้าราชการครุมีภาวะหนี้สิน

สมมุติฐานข้อที่ 2 ความนิยมนำเงินไปลงทุนโดยไม่มีความรู้เพียงพอเป็นเหตุให้ข้าราชการมีภาวะหนี้สิน กล่าวคือ ยิ่งข้าราชการครุณำเงินไปลงทุนโดยไม่มีความรู้มากเพียงพอมากเพียงใด ก็จะเป็นเหตุให้มีภาวะหนี้สินมากเพียงนั้น แต่ก่อนที่จะกล่าวถึงการทดสอบสมมุติฐานทางสถิติ ผู้ศึกษาใคร่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกิจการที่ข้าราชการครุณำเงินไปลงทุนก่อน ดังจะแสดงตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 43 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับกิจการที่ข้าราชการครุณำเงินไปลงทุน

กิจการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นำเงินไปซื้อที่ดิน	241	43.1
นำเงินไปลงทุนในการค้าขาย	92	16.5
นำเงินไปลงทุนในการปลูกพืช	136	24.5
นำเงินไปลงทุนในการเลี้ยงสัตว์	145	26.0
นำเงินไปให้คนอื่นกู้	35	6.2

จากตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับกิจการที่ข้าราชการครุณำเงินไปลงทุน พบว่าข้าราชการครุณำเงินไปลงทุนในการซื้อที่ดินมากที่สุดจำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 43.1 รองลงมาคือ นำเงินไปลงทุนในการเลี้ยงสัตว์จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 และนำเงินไปให้คนอื่นกุน้อยที่สุดจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 6.2 และในลำดับต่อไปผู้ศึกษาจะนำเสนอถึงการทดสอบสมมุติฐานตามตารางที่ 44

ตารางที่ 44 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมนำเงินไปลงทุนโดยไม่มีความรู้เพียงพอกับ
ภาวะหนี้สิน

ความนิยมนำเงิน ไปลงทุน	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย (0-10,000)	39.4 (67)	40.6 (69)	20.0 (34)	30.6 (170)
ปานกลาง (10,001-150,000)	43.3 (84)	35.6 (69)	21.1 (41)	34.9 (194)
มาก (15,001 ขึ้นไป)	17.7 (34)	39.1 (75)	43.2 (83)	34.5 (192)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

$$X^2 = 45.09 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = +.31 \quad X^2 \text{ จากตาราง} = 9.50$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมนำเงินไปลงทุนโดยไม่มี
เพียงพอกับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่นิยมนำเงินไปลงทุนเป็นจำนวนมากจะมีภาวะหนี้สิน
มากคิดเป็นร้อยละ 43.2 เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มข้าราชการครูที่นิยมนำเงินไปลงทุนน้อยจะมี
ภาวะหนี้สินมากคิดเป็นร้อยละ 20.0 มีความแตกต่างกันถึงร้อยละ 23.2 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า
ความนิยมนำเงินไปลงทุนโดยไม่มีความรู้เพียงพอเป็นเหตุให้ข้าราชการครูมีภาวะหนี้สิน และ
เพื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าค่าที่ได้เท่ากับ +.31 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความ
สัมพันธ์กับเชิงบวกในเกณฑ์ระดับปานกลางด้วย

อนึ่ง จากการทดสอบ Chi-square พบว่าค่า $X^2 = 45.09$ เมื่อนำมา
เปรียบเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ได้เท่ากับ 9.50 ปรากฏว่าค่า

X^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่ามากกว่าค่า X^2 จากตาราง ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าความนิยมนำเงินไปลงทุนโดยไม่มีความรู้เพียงพอเป็นเหตุให้ข้าราชการครุมีภาวะหนี้สิน

สมมุติฐานข้อที่ 3 ความนิยมใช้เครื่องอำนวยความสะดวกตามสมัยนิยมเป็นเหตุให้ข้าราชการครุมีภาวะหนี้สิน กล่าวคือ ยิ่งข้าราชการครุนำเงินไปซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกตามสมัยนิยมมากเพียงใดก็จะเป็นเหตุให้มีภาวะหนี้สินมากเพียงนั้น ก่อนที่จะกล่าวถึงข้อมูลเกี่ยวกับการทดสอบสมมุติฐานข้อนี้ ผู้ศึกษาใคร่ขอแนะนำเสนอข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกของข้าราชการครูก่อน

ตารางที่ 45 แสดงถึงการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกของข้าราชการ

เครื่องอำนวยความสะดวก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รถยนต์	213	36.5
รถจักรยานยนต์	513	92.3
เครื่องเสียง	300	53.9
ตู้เย็น	510	91.7
เตาแก๊ส	417	75.0
โทรทัศน์-วิดีโอ	477	85.8
เครื่องปรับอากาศ	27	4.9
เครื่องดนตรี	38	6.8

จากตารางแสดงถึงการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกของข้าราชการ พบว่าข้าราชการครุใช้นิยมใช้รถจักรยานยนต์มากที่สุดจำนวน 513 คน คิดเป็นร้อยละ 92.3 รองลงมาคือ ตู้เย็นจำนวน 510 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7 และนิยมใช้เครื่องปรับอากาศน้อยที่สุด 27 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9

เมื่อทราบถึงข้อมูลของการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แล้วผู้ศึกษาจะได้อ้างอิงการทดสอบสมมติฐานทางสถิติต่อไป

ตารางที่ 46 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมใช้เครื่องอำนวยความสะดวกตามสมัยนิยมกับภาวะหนี้สิน

การใช้เครื่องอำนวยความสะดวก	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย (0-60,000)	44.9 (92)	36.6 (75)	18.5 (38)	36.9 (205)
ปานกลาง (60,001-200,000)	32.7 (55)	43.5 (73)	23.8 (40)	30.2 (168)
มาก (200,001 ขึ้นไป)	20.8 (38)	35.5 (65)	43.7 (80)	32.9 (183)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

$$X^2 = 41.98 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = +.35 \quad \text{Sig} = .00$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความนิยมใช้เครื่องอำนวยความสะดวกตามสมัยนิยมกับภาวะหนี้สินพบว่า ข้าราชการครุที่นิยมใช้เครื่องอำนวยความสะดวกตามสมัยนิยมมากจะมีหนี้สินมาก คิดเป็นร้อยละ 43.7 ส่วนข้าราชการครุที่นิยมใช้เครื่องอำนวยความสะดวกน้อยจะมีหนี้สินมากคิดเป็นร้อยละ 18.5 มีความแตกต่างกันถึงร้อยละ 25.2 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ข้าราชการที่นิยมใช้เครื่องอำนวยความสะดวกตามสมัยนิยมจะเป็นเหตุให้มีภาวะหนี้สินพร้อมกันนี้ถ้าพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าค่าที่ได้เท่ากับ +.35 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กับเชิงบวกในเกณฑ์ระดับปานกลางด้วย

อนึ่ง จากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า X^2 เท่ากับ 41.98 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าค่า X^2 เท่ากับ 9.50 แล้วปรากฏว่าค่า X^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่ามากกว่าค่า X^2 ในตารางดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า ความนิยมใช้เครื่องอำนวยความสะดวกตามสมัยนิยมเป็นเหตุให้ข้าราชการครุมีภาวะหนี้สิน

- ข. สมมุติฐานหลักทางด้านสังคม : ปัจจัยทางด้านสังคมเป็นเหตุให้ข้าราชการครุมีภาวะหนี้สิน

สมมุติฐานข้อที่ 4 การมีจำนวนผู้อยู่ในความอุปการะมากเป็นเหตุให้ข้าราชการครุมีภาวะหนี้สิน กล่าวคือ ยิ่งข้าราชการครุมีจำนวนผู้อยู่ในความอุปการะมากเพียงใดก็จะเป็นเหตุให้มีภาวะหนี้สินมากเพียงนั้น

ตารางที่ 47 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้อยู่ในความอุปการะกับภาวะหนี้สิน

จำนวนผู้อยู่ในความ อุปการะ	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย (0-2 คน)	37.7 (75)	41.7 (83)	20.6 (41)	35.8 (199)
ปานกลาง (3-4 คน)	31.8 (67)	35.5 (75)	32.7 (69)	37.9 (211)
มาก (5 คนขึ้นไป)	29.5 (43)	37.7 (55)	32.9 (48)	26.3 (146)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

$$X^2 = 9.65 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = +.14 \quad X^2 \text{ จากตาราง} = 9.50$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้อยู่ในความอุปการะกับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการที่มีจำนวนผู้อยู่ในความอุปการะมากจะมีหนี้สินมาก คิดเป็นร้อยละ 32.9 ส่วนข้าราชการที่มีจำนวนผู้อยู่ในความอุปการะน้อยจะมีหนี้สินมากคิดเป็นร้อยละ 20.6 มีความแตกต่างกันร้อยละ 12.3 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการมีจำนวนผู้อยู่ในความอุปการะมากเป็นเหตุให้ข้าราชการครุมีภาวะหนี้สิน พร้อมกันนี้ถ้าพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าค่าที่ได้เท่ากับ +.14 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในเกณฑ์ระดับต่ำ

อนึ่ง จากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า $X^2 = 9.65$ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ 9.50 แล้วปรากฏว่าค่า X^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่ามากกว่าค่า X^2 ในตาราง นั่นแสดงว่าการมีจำนวนผู้อยู่ในความอุปการะมากเป็นเหตุให้ข้าราชการครุมีภาวะหนี้สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานข้อที่ 5 การไม่ยึดมั่นในศาสนาธรรมเรื่องอบายมุขเป็นเหตุให้ข้าราชการครูมีภาวะหนี้สิน กล่าวคือ ยิ่งข้าราชการครูไม่ยึดมั่นในศาสนาธรรมเรื่องอบายมุขมากเพียงใด ก็จะเป็นเหตุให้มีภาวะหนี้สินมากเพียงนั้น ซึ่งก่อนการทดสอบสมมติฐานทางสถิติผู้ศึกษาใคร่ นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการมีวามอบายมุขของข้าราชการครูดังต่อไปนี้ก่อน

ตารางที่ 48 แสดงการมีวามอบายมุขของข้าราชการครู

กิจกรรม	จำนวนผู้กระทำ (คน)	ร้อยละ
เล่นไพ่	128	23.1
เล่นมวย	64	11.5
เล่นไก่ชน	46	8.3
เล่นสุงต้า	48	8.6
เล่นห่วย	371	66.8
ดื่มเหล้า	269	48.4
สูบบุหรี่	144	25.9
เที่ยวกลางคืน-ผู้หญิง	75	13.5

จากตารางแสดงการมีวามอบายมุขของข้าราชการครู พบว่าข้าราชการครูชอบเล่นห่วยมากที่สุดจำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 รองลงมาคือ การดื่มเหล้าจำนวน 269 คน คิดเป็นร้อยละ 48.4 และที่กระทำน้อยที่สุดคือ เที่ยวกลางคืนและเที่ยวผู้หญิง จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5

เมื่อทราบถึงกิจกรรมการมีวามอบาามุขแล้วผู้ศึกษาใคร่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 49 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการไม่ยึดมั่นในศาสนธรรมเรื่องอบาามุขกับภาวะหนี้สิน

การไม่ยึดมั่นในศาสนธรรม	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย (0 - 1)	34.3 (71)	38.2 (79)	27.5 (57)	37.2 (207)
ปานกลาง (2 - 4)	34.5 (60)	36.2 (63)	29.3 (51)	31.3 (174)
มาก (5 - 40)	30.9 (54)	40.6 (71)	28.6 (50)	31.5 (175)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

$$X^2 = .99 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = +.03 \quad X^2 \text{ จากตาราง} = 9.50$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการไม่ยึดมั่นในศาสนธรรมเรื่องอบาามุขกับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่ไม่ยึดมั่นในศาสนธรรมเรื่องอบาามุขมากจะมีหนี้สินมากคิดเป็นร้อยละ 28.6 ส่วนข้าราชการครูที่ไม่ยึดมั่นในศาสนธรรมเรื่องอบาามุขน้อยจะมีหนี้สินมากคิดเป็นร้อยละ 27.5 มีความแตกต่างร้อยละ 1.1 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการไม่ยึดมั่นในศาสนธรรมเรื่องอบาามุขเป็นเหตุให้ข้าราชการครูมีหนี้สิน อนึ่ง เมื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าค่าที่ได้เท่ากับ +.03 นั้นแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกแต่มีความสัมพันธ์กันในเกณฑ์ระดับต่ำ

อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า $X^2 = .99$ เมื่อเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่ระดับนัยสำคัญระดับ 00.05 ได้เท่ากับ 9.50 แล้วปรากฏว่า ค่า X^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่าน้อยกว่า X^2 ในตารางนั้นแสดงว่า การไม่ยึดมั่นในศาสนธรรมเรื่องอบายมุขไม่ได้เป็นเหตุให้ข้าราชการครูมีภาวะหนี้สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ในแง่ทฤษฎีผู้ศึกษาเชื่อว่าไม่มีข้อบกพร่อง แต่ในแง่ระเบียบวิธีวิจัยอาจเป็นเพราะข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามไม่ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งถ้าตอบตามความเป็นจริงแล้วเกรงว่าจะเกิดผลกระทบต่อตนเอง คือโรงเรียนหรือต่อภาพของข้าราชการครูตัวกันอีกประเด็นหนึ่งอาจเป็นเพราะว่า การจับตามองของผู้บริหารบัญชา เจ้าหน้าที่บ้านเมืองและผู้ปกครองนักเรียนจึงเป็นเหตุให้ครูไม่กล้าที่จะกระทำหรือกระทำลดน้อยลง ประเด็นสุดท้ายอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งนั้นเป็นเพศหญิง ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วผู้หญิงส่วนใหญ่จะไม่มีส่วนร่วมอบายมุขอยู่แล้ว ทั้งหมดนี้ น่าจะเป็นสาเหตุของการปฏิเสธสมมติฐานข้อนี้

สมมุติฐานที่ 6 การยึดมั่นในประเพณีแบบเอาหน้าเป็นเหตุให้ข้าราชการครูมีภาวะหนี้สิน กล่าวคือ ยิ่งข้าราชการครูยึดมั่นในประเพณีแบบเอาหน้ามากเพียงใด ก็จะเป็นเหตุให้มีภาวะหนี้สินมากเพียงนั้น แต่ก่อนที่จะกล่าวถึงการทดสอบสมมุติฐานดังกล่าวนี้ ผู้ศึกษาใคร่ขอนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการยึดมั่นในประเพณีต่าง ๆ ในส่วนของการเป็นเจ้าภาพหรือเจ้าภาพร่วมในการจัดงานดังต่อไปนี้

ตารางที่ 50 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการยึดมั่นในประเพณีต่าง ๆ ในส่วนของการเคยเป็นเจ้าภาพ หรือเจ้าภาพร่วมในการจัดงาน

งานประเพณี	จำนวนคนที่เคยจัด (คน)	ร้อยละ
จัดงานบวช	308	55.4
จัดงานแต่งงาน	375	67.5
จัดงานขึ้นบ้านใหม่	308	55.4
จัดงานบุญกฐิน	277	49.9
จัดงานบุญอุทิศส่วนกุศลให้ญาติ	411	73.9
จัดงานศพ	374	67.3

จากตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับการยึดมั่นในประเพณีต่าง ๆ ในส่วนของการเป็นเจ้าภาพหรือเจ้าภาพร่วมในการจัดงานพบว่า ชีวราชการครูได้เคยจัดงานบุญอุทิศส่วนกุศลให้ญาติมากที่สุด 411 คน คิดเป็นร้อยละ 73.9 รองลงมาคือ จัดงานแต่งงานจำนวน 375 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 และจัดงานบุญกฐินน้อยที่สุดคือ 277 คน คิดเป็นร้อยละ 49.9 และลำดับต่อไปขอแนะนำเสนอถึงการทดสอบสมมติฐานที่ 6 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 51 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยึดมั่นในประเพณีแบบเอาหน้ากับภาวะหนี้สิน

การยึดมั่นในประเพณี	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย (0-20,000)	48.5 (81)	37.1 (62)	14.4 (24)	30.0 (167)
ปานกลาง (20,001-60,000)	29.6 (63)	40.4 (86)	30.0 (64)	38.3 (213)
มาก (60,001 ขึ้นไป)	23.3 (41)	36.9 (65)	39.8 (70)	31.7 (176)
รวม	33.3 (41)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

$$X^2 = 37.95 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = +.33 \quad X^2 \text{ จากตาราง} = 9.50$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยึดมั่นในประเพณีแบบเอาหน้ากับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการที่ยึดมั่นในประเพณีแบบเอาหน้ามากจะมีหนี้สินจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 39.8 เมื่อเทียบกับข้าราชการที่ยึดมั่นในประเพณีแบบเอาหน้าน้อยจะมีหนี้สินมากร้อยละ 14.4 มีความแตกต่างกันร้อยละ 25.4 ดังนั้นเราจึงกล่าวได้ว่า การยึดมั่นในประเพณีแบบเอาหน้าเป็นเหตุให้ข้าราชการมีภาวะหนี้สิน พร้อมกันนี้เพื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าให้ค่าเท่ากับ +.33 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในเกณฑ์ระดับปานกลางด้วย

อนึ่ง จากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า $X^2 = 37.95$ เมื่อนำมาเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่นัยสำคัญ 0.05 ได้เท่ากับ 9.50 แล้ว ปรากฏว่าค่า X^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่ามากกว่า X^2 ในตารางนั้นแสดงว่า การยึดมั่นในประเพณีแบบเอาหน้าเป็นเหตุให้ข้าราชการมีภาวะหนี้สิน

สมมุติฐานที่ 7 การยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคมเป็นเหตุให้ข้าราชการครู มีภาวะหนี้สิน กล่าวคือ ซึ่งข้าราชการครูยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคมมากเพียงใดก็จะเป็นเหตุให้มีภาวะหนี้สินมากเพียงนั้น แต่ก่อนจะกล่าวถึงการทดสอบสมมุติฐานทางสถิติ ผู้ศึกษาใคร่ขอนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคมในส่วนของการเคยใช้เงินในการช่วยงานสังคมต่าง ๆ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 52 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคมในส่วนของการใช้เงินในการช่วยงานสังคมต่าง ๆ

งานสังคม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่วยงานบวช	514	92.5
ช่วยงานแต่งงาน	539	97.0
ช่วยงานขึ้นบ้านใหม่	509	91.6
ช่วยงานบุญกฐิน	531	95.6
ช่วยงานบุญอุทิศส่วนกุศลให้ญาติ	538	97.8
ช่วยงานศพ	538	97.8
ช่วยงานผ้าป่า	531	95.6
ช่วยงานสนับสนุนมหากุศล	504	90.7
ช่วยงานเลี้ยงสังสรรค์	523	94.1
งานต้อนรับแขก	508	91.4

จากตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับการยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคม ในส่วนของการใช้เงินในการช่วยงานสังคมต่าง ๆ พบว่า ข้าราชการครูได้เคยช่วยงานแต่งงานมากที่สุด 53.9 คิดเป็นร้อยละ 97.0 รองลงมาคือ ช่วยงานบุญอุทิศส่วนกุศลให้ญาติและงานศพจำนวน 538 คน และช่วยงานสนับสนุนมหากุศลน้อยที่สุด 504 คน คิดเป็นร้อยละ 90.7

พร้อมกันนี้ผู้ศึกษาใคร่นำเสนอการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 53 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคมกับภาวะหนี้สิน

การยึดมั่นในการมีส่วนร่วม	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย (0-10,000)	49.0 (74)	38.4 (58)	12.6 (19)	27.2 (151)
ปานกลาง (10,001-40,000)	33.6 (74)	36.4 (80)	30.0 (65)	39.6 (220)
มาก (40,001 ขึ้นไป)	20.0 (37)	40.5 (75)	39.5 (73)	33.3 (185)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.4 (158)	100.0 (556)

$$X^2 = 42.95 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = +.36 \quad X^2 \text{ จากตาราง} = 9.50$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคมกับภาวะหนี้สินพบว่า ข้าราชการครูที่มีการยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคมมากจะเป็นหนี้มากคิดเป็นร้อยละ 39.5 เมื่อเทียบกับข้าราชการครูที่ยึดมั่นในการมีส่วนร่วมน้อยจะเป็นหนี้มากคิดเป็นร้อยละ 12.6 มีความแตกต่างกันร้อยละ 26.9 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคมเป็นเหตุให้ข้าราชการครูมีภาวะหนี้สิน พร้อมกันนี้เมื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่าได้ค่าเท่ากับ +.36 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในเกณฑ์ระดับปานกลางด้วย

อนึ่ง จากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า $X^2 = 42.95$ เมื่อนำมาเทียบกับค่า X^2 ในตารางที่มีนัยสำคัญ 0.05 ได้ 9.50 แล้วปรากฏว่าค่า X^2 ที่ได้จากการทดสอบมี

ค่ามากกว่าค่า X^2 ในตารางนั้นแสดงว่าการยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคมเป็นเหตุให้ข้าราชการครูมีภาวะหนี้สิน

สมมติฐานข้อที่ 8 การถือปฏิบัติตามสัมพันธมด้านการศึกษาคือเป็นเหตุให้ข้าราชการครูมีภาวะหนี้สิน กล่าวคือ ยิ่งข้าราชการครูถือปฏิบัติตามสัมพันธมด้านการศึกษามากเพียงใดก็จะเป็นเหตุให้มีภาวะหนี้สินมากเพียงนั้น

ตารางที่ 54 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการถือปฏิบัติตามสัมพันธมด้านการศึกษากับภาวะหนี้สิน

การถือปฏิบัติ	ภาวะหนี้สิน			
	น้อย	ปานกลาง	มาก	รวม
น้อย (0-20,000)	42.4 (81)	38.2 (73)	19.4 (37)	34.4 (191)
ปานกลาง (20,001-50,000)	30.5 (60)	39.6 (78)	29.9 (59)	35.4 (197)
มาก (50,001 ขึ้นไป)	26.2 (44)	36.9 (62)	36.9 (62)	30.2 (168)
รวม	33.3 (185)	38.3 (213)	28.5 (158)	100.0 (556)

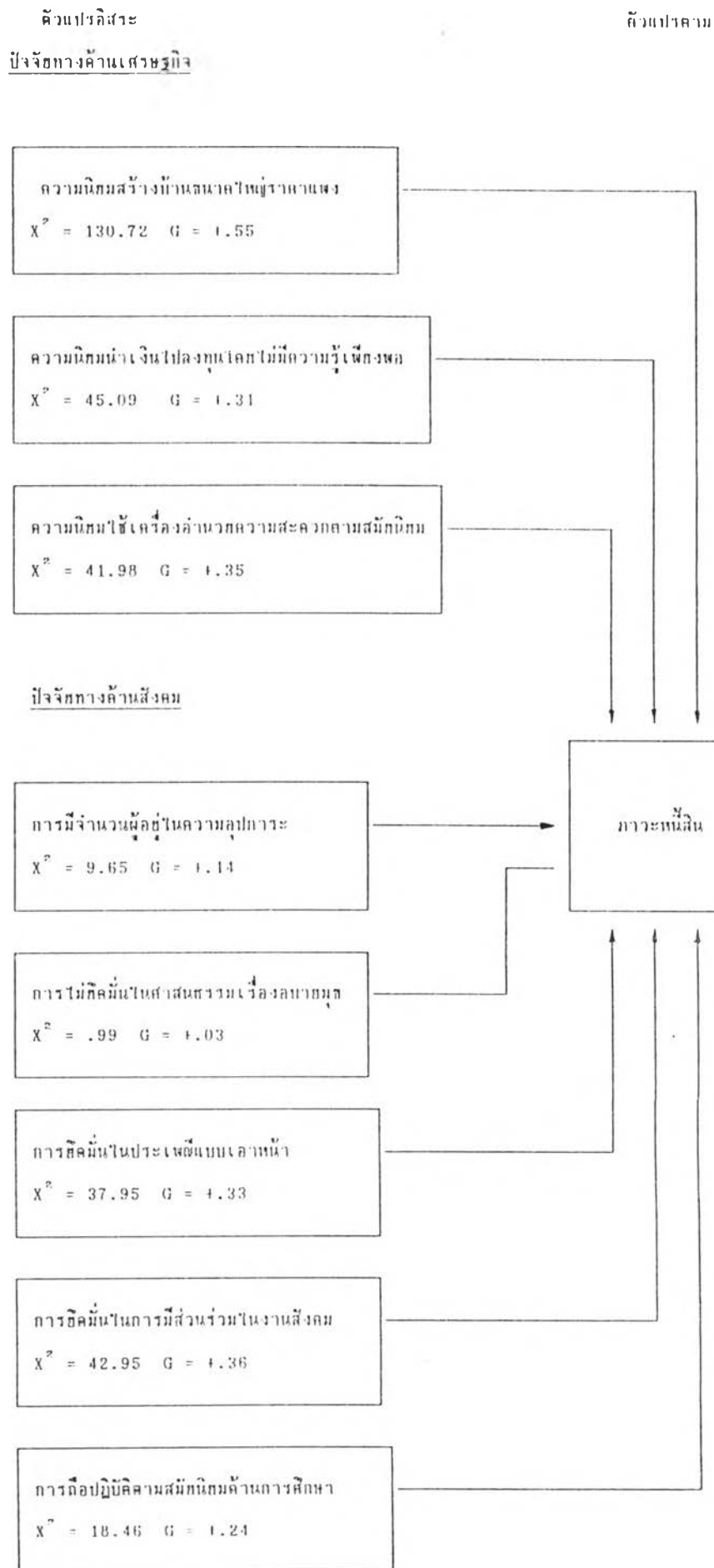
$$X^2 = 18.46 \quad df = 4 \quad \text{Gamma} = +.24 \quad X^2 \text{ จากตาราง} = 9.50$$

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการถือปฏิบัติตามสัมพันธมด้านการศึกษากับภาวะหนี้สิน พบว่าข้าราชการครูที่นิยมศึกษาต่อมากจะเป็นหนี้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36.9 เมื่อเทียบกับข้าราชการครูที่นิยมศึกษาต่อ น้อยจะเป็นหนี้สินมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 19.4 มีความแตกต่างร้อยละ 17.5 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าข้าราชการครูที่นิยมศึกษาต่อจะเป็นเหตุให้มีภาวะหนี้สิน พร้อม

กันเมื่อพิจารณาจากค่า Gamma พบว่ามีค่าเท่ากับ +.24 ก็แสดงว่าค่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในเกณฑ์ระดับต่ำ

อนึ่ง จากการทดสอบ chi-square พบว่าค่า $\chi^2 = 18.46$ เมื่อนำมาเทียบกับค่า χ^2 ในตารางที่มีนัยสำคัญ 0.05 ได้ 9.50 แล้วปรากฏว่าค่า χ^2 ที่ได้จากการทดสอบมีค่ามากกว่าค่า χ^2 ในตารางนั้นแสดงว่าการถือปฏิบัติตามสมัชชาฯด้านการศึกษาเป็นเหตุให้ข้าราชการครูมีภาวะหนี้สิน

แผนผังส่วนการทดสอบสมมติฐานและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดภาวะหนี้สินของข้าราชการครู : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการครูประถมศึกษาในจังหวัดภาคอีสานตอนบน นั้นมีประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาดังปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเป็นส่วนสาเหตุของการมีหนี้สินตามสมมติฐานที่ตั้งไว้พบว่า มีถึง 7 ใน 8 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับหนี้สินคือ ความนิยมสร้างบ้านขนาดใหญ่ราคาแพง ความนิยมนำเงินไปลงทุนโดยไม่มีความรู้เพียงพอ ความนิยมใช้เครื่องอำนวยความสะดวกตามสมัยนิยม จำนวนผู้อยู่ในความอุปการะ การยึดมั่นในประเพณีแบบเอาหน้า การยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคมและการถือปฏิบัติตามสมัยนิยม ด้านการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ข้าราชการครูกลุ่มหลงมัวเมาในวัตถุ เกียรติยศ ชื่อเสียง ความสะดวกสบาย ความมีหน้ามีตาและโลภะจริต จนต้องกระทำการใด ๆ เพื่อตอบสนองตัณหาที่ตัวเองถูกรอปรองว่า เมื่อพยายามตอบสนองแทนที่จะมีความสุขกับสิ่งที่ตัวเองได้มากกลับต้องมาเป็นทุกข์กับปัญหาใหม่ นั่นคือ หนี้สินนั่นเอง ในทางกลับกันครูน่าจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้คนในสังคม รู้จักใช้ รู้จักจ่าย รู้จักพอ รู้จักตนเอง แต่กลับมาเป็นเสียเอง แต่ก็มีอีกปัจจัยหนึ่งที่ไม่มีความสัมพันธ์กับหนี้สินอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ การไม่ยึดมั่นใน ศาสนธรรมเรื่องอบายมุข ซึ่งคำอธิบายในเชิงทฤษฎีผู้ศึกษาเชื่อมั่นว่าคงไม่มีความผิดพลาด แต่ในด้านระเบียบวิธีวิจัยอาจเป็นเพราะว่า ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามไม่ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งถ้าตอบตามความเป็นจริงแล้วเกรงว่าอาจจะเกิดผลกระทบต่อโรงเรียนหรือต่อภาพรวมของข้าราชการครูด้วยกันหรือเพื่อรักษาภาพการเป็นครูของตนเอง อีกประเด็นหนึ่งอาจเป็นเพราะว่า การจับตามอง การเข้มงวดกวดขันของผู้บังคับบัญชา เจ้าหน้าที่บ้านเมือง และผู้ปกครองของนักเรียนจึงเป็นเหตุให้ข้าราชการครูไม่กล้าที่จะกระทำการมั่วสุมหรือกระทำล้นเกินลงกว่าแต่ก่อน และประเด็นสุดท้ายอาจจะเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาให้เป็นผู้หญิงส่วนหนึ่ง ซึ่งโดยธรรมชาติของผู้หญิงส่วนมากแล้วจะไม่ไปมั่วสุมในอบายมุขอยู่แล้ว จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สมมติฐานข้อนี้ปฏิเสธไป

2. จากการศึกษาเมื่อพิจารณาจากค่า Gamma ที่ปรากฏจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามแล้วพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดกับหนี้สินคือ ความ

นิยมสร้างบ้านขนาดใหญ่ราคาแพง มีค่า $\text{Gamma} = +.55$ ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์กันใน
 เกณฑ์สูง รองลงมาคือ การยึดมั่นในการมีส่วนร่วมในงานสังคมกับความนิยมใช้เครื่อง
 อำนวยความสะดวกตามสมัยนิยมมีค่า $\text{Gamma} = +.36$ และ $+.35$ ตามลำดับ ซึ่ง
 เห็นว่า ข้าราชการครูต้องการสร้างบ้านให้สมฐานะซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกเข้า
 บ้านพร้อมทั้งออกงานสังคม นั้นแสดงว่า ข้าราชการครูถูกครอบงำโดยค่านิยมวัฒนธรรม
 แบบตะวันตกจนลุ่มลึกถึงสภาพที่แท้จริงของตนเอง ผลที่ตามมาคือหนี้สินและความทุกข์

3. จากการศึกษาเมื่อพิจารณาค่า Gamma ในส่วนของปัจจัยทางด้าน

เศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านสังคมพบว่า ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจมีค่า Gamma เฉลี่ยประ
 มาณ $+.40$ ปัจจัยทางด้านสังคมมีค่า Gamma เฉลี่ยประมาณ $+.22$ ซึ่งให้เห็นว่าปัจจัย
 ทางด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ของข้าราชการครูมากกว่าปัจจัย
 ทางด้านสังคม แต่ถ้าพิจารณาอย่างละเอียดลึกซึ้งแล้วจะพบว่า ในตัวปัจจัยทางด้าน
 เศรษฐกิจนั้นก็ยังมีเรื่องของสังคมแฝงอยู่ด้วย ดังนั้นจึงกล่าวไม่ได้เต็มความว่าปัจจัยทาง
 ด้านเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดภาวะหนี้สินมากไปกว่าปัจจัยทางด้านสังคม